

ITALIENSKE KOLONIER I AFRIKA

Af Willy Schwaner, FFF

Italien havde kolonier i Østafrika og Libyen. Østafrika omfattede frimærkeområderne ERITREA, SOMALIA ITALIANA, OLTRE GIUBA, COLONIE ITALIANE, ETIOPIA og AFRICA ORIENTALE ITALIANA.

Libyen omfattede frimærkeområderne LIBIA, CIRENAICA, TRIPOLITANIA og COLONIE ITALIANE.

Perioderne for udgivelse af frimærker varierer i de forskellige kolonier. Eritrea, Somalia Italiana og Libia omfatter perioden fra koloniens etablering til besættelserne under 2. verdenskrig. De øvrige områder omfattede forskellige perioder.

KORT

I kolonierne blev anvendt gebyrmærker, pakkepostmærker, portomærker, postanvisningsmærker og avisportomærker. Primært italienske udgaver med overtryk i koloniens navn. Der udkom enkelte tjenestemærker.

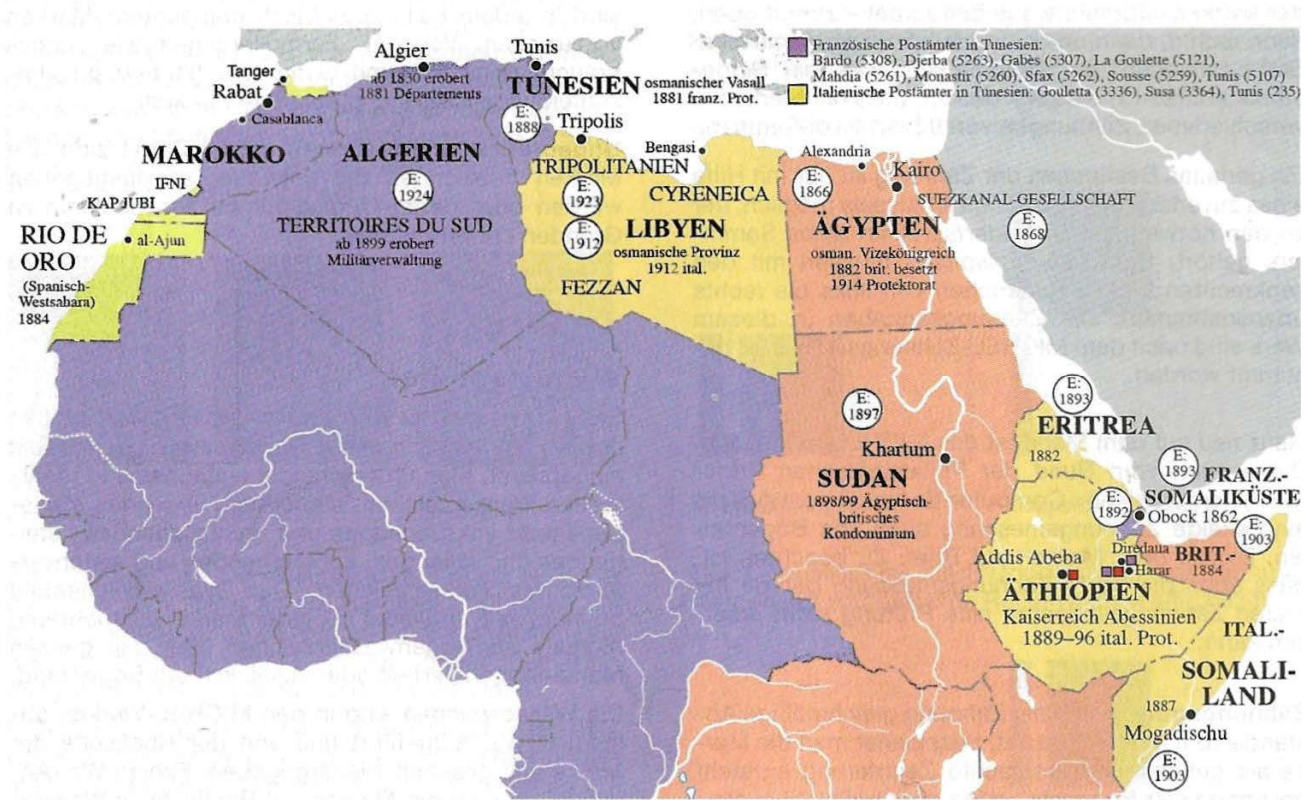
Overtryk med koloniens navn er altid placeret, så det fremgår, at grundmærket er italiensk. På endelige udgaver er der ud over koloninavn anført, at det er en italiensk koloni.

Hvor der er vandmærker i frimærkerne, er det vandmærke 1 – krone fra Italien. Få værdier har forskellige takninger.

Katalogværdien er højest for stemplede frimærker. Prisniveauet er rimeligt bortset fra højværdierne og tjenestemærker. Prisen for ægte brugte forsendelser er høj.

Eksempel på samme motiv i forskellige farver. Bryllup mellem kronprins Umberto og prinsesse Marie Jose.

Nordafrika in der Kolonialzeit

Ill. 1 - Band 4.1 Nordafrika

UDGIVELSESPOLITIK

Frimærkeudgivelser er nogenlunde ens i de forskellige områder.

1. Overtryk med koloniens navn på italienske daglig, særfrimærker og ekspresmærker.
2. Overtryk med koloniens navn på italienske særfrimærker i anden farve end de italienske frimærker.
3. Endelige udgaver for den enkelte koloni.

Ill. 2 - Udgave fra Italien. Udkom 7. januar 1930. Udkom i farverne 20 c orangerød, 50 + 10 c mørkebrun og 1,25 l + 25 c blå.

Ill. 3 - Udgave for Eritrea. Udkom 17. marts 1930.
Udkom i farverne 20 c grøn, 50 + 10 c orangerød
og 1,25 l + 25 c karmin.

Serien udkom samtidig i samme værdier og farver i Cirenaica, Tripolitania og Italiensk Somalia.

Nationalmilitsen (III). Udgave for Italien 1930. Udkom 1. juli 1930.

Mange af udgivelserne er ens i kolonierne. Der er 32 serier med ens særfrimærker eller udgivet i samme anledning i 2 eller flere

Ill. 4 - Udkom i farverne 30+10 c sortgrøn/violet, 50+10 c sortgrøn/grønblå, 1,25 l+30 c mørkeblå/dunkelgrøn og 5+1,50 l mørkebrun/brun.

Ill. 5 - Udgave for Somalia. Udkom 20. oktober 1930

Udkom i farverne 30+10 c sortgrøn/grønblå, 50+10 c sortgrøn/violet, 1,25 l+30 c mørkebrun/brun og 5+1,50 l mørkeblå/dunkelgrøn.
Serien udkom samtidig i samme værdier og farver for Eritrea, Cirenaica og Tripolitania.

af kolonierne. Antal kolonier afhænger bl.a. af hvor mange frimærkeområder der eksisterede på udgivelsestidspunktet.

Ill. 6 - Italienske koloniinstitutter fra 1926 (Eritrea, Cirenaica, Tripolitania, Italiensk Somalia og Oltre Giuba). En af få der ikke er overtrykt på italienske frimærker eller italienske frimærker i ændret farve.

ITALIENSK ØSTAFRIKA

Eritrea

Eritrea var italiensk koloni 1893 til 1941.

Første italienske interesse i Østafrika var privat. I 1869 købte Rederiet Rubattino et område i Assad bugten i Eritrea for at bygge en havn, hvor rederiets skibe kunne bunkre kul på skibsruten til og fra Asien.

Italiensk udenrigs postkontor eksisterer fra 1883 i Assad (3840) og fra 1885 i Massaua (3862).

Eritrea blev officielt italiensk koloni i 1890.

De første frimærker for italienske Eritrea udkom 1. januar

Ill. 7

1893. Overtryk "Colonia Eritrea" eller blot "Eritrea" på italienske daglig frimærker. De første særfrimærker udkom i 1916. Overtrykket på alle særfrimærker er "Eritrea".

I 1910/14 udkom de første endelige udgaver med motiver fra området. Betegnelsen var Colonia Eritrea samt Regno d'Italia. Udgivelse af særfrimærker indtil 1931 var primært italienske

Ill. 8 - Italiensk frimærke fra Manzoni og Det hellige År 1925 serien samt Monte Casino klostersonen i anden farve.

frimærker med overtryk Eritrea eller italienske grundmærker i anden farve samt et enkelt par overtryk på frimærker fra Benadir (Italiensk Somalia). Den første endelige udgave udkom i april 1930.

Fra 1931 udkom der kun egne frimærker for området. Frimærkerne har smukke motiver fra kolonien.

En stor del af udgivelserne var luftpost udgaver. Bl.a. en serie i 1936 i anledning af kong Viktor Emanuel III besøg i Eritrea og Somalia. Højværdien fra 1936 på 25 + 2 lire udkom som eneste tjenestemærke for området. Mærket er over trykt med krone og SERVIZIO DI STATO.

Ill. 9

Der er tillige portomærker, pakkeportomærker, postanvisningsmærker samt avisportomærker. Alle udgaver er italienske udgaver med overtryk Colonia Eritrea eller Eritrea. Eritrea blev lagt sammen med italiensk Somalia og Etiopien i 1938 til frimærkeområdet Africa Orientale Italiana. Eritrea blev erobret af briterne i januar 1941. Britterne anvendte indtil 1948 de almindelige feltpostudgaver med fællesbetegnelse M. E. F. Fra 1948 til 15. september 1952 anvendtes frimærker med overtryk B.M.A. ERITREA.

Italiensk Somalia

Italiensk Somalia var koloni fra 1905 til besættelsen i 1941. På Somalia kysten var det også private italienske interesser der oprettede et handelsselskab i 1893. Finansielt var det den italienske stat der stod bag. Det første selskab, V.Filonardi & Co, gik konkurs, og der blev oprettet et nyt selskab, Societa Anonima Commerciale Italiana dei Benadir, igen støttet finansielt af den italienske stat. I 1903 udgav selskabet 7 frimærker i lokal valuta (beta og annas) med landebetegnelse Benadir. Smukke udgaver med elefant og løve hoveder.

Ill. 10

I 1905 blev Somalia italiensk koloni. Området adskiller sig fra de andre idet der ikke er brugt italienske dagligmærker med overtryk. I stedet har man anvendt Benadir udgaverne hvor man har overtryk nye værdier. I december 1905 kom 2 værdier med italiensk valuta. I 1906/07 kom 7 værdier. I 1916 kom 2 værdier samt 1 værdi med overtryk fra 1906/07 udgaven. I 1922 kom 6 værdier efter valutaændring til besa og annas. I 1923 kom 11 værdier. Og endelig i 1926 8 værdier efter genindførelse af italiensk valuta. Herudover findes der en ikke udgiven serie fra 1921 på 7 værdier med overtryk Somalia Italiana. For fuldstændighed skal det nævnes, at der i 1922 og 1924 udkom overtryksserier i Eritrea på Benadir frimærkerne.

I årene 1921 til 1925 udkom der flere serier med overtryk SOMALIA ITALIANA og besa værdier på italienske frimærker.

Ill. 11 - 2 værdier fra 1906 overtryk og 2 værdier fra 1923 overtryk

Fra 1925 og frem til 1931 udkom alle frimærker med overtryk SOMALIA ITALIANA på italienske frimærker eller italienske frimærker i afvigende farver.

Fra 1931 udkom der kun egne frimærker for området. Frimærkerne viser motiver fra kolonien. Også her var en stor del af udgivelserne luftpostmærker. Bl.a. en serie på 12 værdier i 1934 i anledning af den 2. Internationale koloniudstilling i Napoli samt luftpostserie på 10 værdier i anledning af flyforbindelse Rom – Mogadiscio i 1936. En værdi fra hver af de to serier udkom som tjenestemærker. Koloniudstillingsmærket med overtryk 11. Nov. 1934-XIII SERVIZIO AEREO/SPECIALE og krone. Flyforbindelsen er højværdien på 25 lire i anden farve end den i serien og overtryk med krone og SERVIZIO DI STATO.

Ill. 12

Der er tillige gebyrmærker, pakkeportomærker, portomærker og postanvisningsmærker. Alle mærker er italienske udgaver med overtryk Somalia Italiana.

Italiensk Somalia blev lagt sammen med Eritrea og Etiopien i 1938 til frimærkeområdet Africa Orientale Italiana.

Italiensk Somalia blev erobret af briterne i 1941. Briterne anvendte engelske frimærker med overtryk E. A. F. I 1948 blev overtrykket ændret til B. M. A. SOMALIA og i 1950 til B. A. SOMALIA.

Efter krigen afskrev Italien ethvert krav på Somalia. Somalia blev erklæret et FN-mandat område hvor Italien blev ansvarlig for området indtil uafhængighed i 1960. I 1950 udkom de første frimærker for området. Den første serie viser 3 motiver fra dagligserien fra 1932. Måske ikke de mest politisk korrekte motiver, men herefter viser frimærkerne lokal befolkning, flora, fauna, bygningsværker etc.

Oltre Giuba

Oltre Giuba eksisterede fra 1924 til 1926.

Området, der indtil 1924 tilhørte den britiske koloni Kenya, blev overdraget til italiensk Somalia som belønning for sen italiensk deltagelse på allieret side i 1. verdenskrig. Oltre Giuba blev indlemmet i italiensk Somalia 30. juni 1926.

De første frimærker udkom 29. juni 1925. På et år udkom 43 frimærker inklusive ekspresmærker, 13 pakkeporto mærker, 6 postanvisningsmærker og 10 portomærker.

Ill. 13 - Daglig frimærker udgivet i anledning af Kong Vittorio Emanuele III 25-års regeringsjubileum er udgivet i samtlige frimærkeområder i 1925 (Cirenaica, Eritrea, Oltre Giuba, Italiensk Somalia og Tripolitania).

Bortset fra serie på 7 værdier, der viser kort over området og omnibusudgaven for Det italienske Koloniinstitut fra 1926, er samtlige udgaver italienske frimærker med overtryk OLTRE GIUBA.

Colonie Italiane

I årene 1932-1934 blev der udgivet fælles særfrimærker for de italienske kolonier Eritrea, Italiensk Somalia, Cyrenaica og Tripolitania.

Den 1. fælles serie udkom 1. juli 1932 og er den italienske mindeudgave for Garibaldi's død i andre farver end de tilsvarende 17 italienske frimærker. Landebetegnelsen er POSTE COLONIALI ITALIANA. Næste udgave fulgte 11. juli 1932, og var overtryk på italienske frimærker i andre farver, udgivet i anledning af oprettelsen af det nationale Dante selskab. På disse frimærker har man overtrykt landnavnet COLONIE ITALIANE i sort eller rødt. 100 lire luftpostmærket er dog endelig udgave. Næste serie er en endelig udgave med motiver fra Eritrea i anledning af 50 året for etablering af kolonien. Denne serie har landebetegnelsen R. R. POSTE COLONIALI ITALIANE.

Som eneste italienske frimærkeområdet blev 10 året for fascisternes march mod Rom markeret med en serie. VM i fodbold i Italien blev ligeledes markeret. Motiverne i serien er anderledes end de italienske udgaver.

Både egne og italienske frimærker er forsynet med vandmærke 1 fra Italien.

Ill. 14 - Værdier fra serierne med Garibaldi, Dante selskabet, kolonien Eritrea 50 år, 10 året for marchen mod Rom og VM i fodbold 1934.

Etiopien

Etiopien blev annekteret af Italien 9. maj 1936. I løbet af 1936 udkom 1 serie med 7 værdier med portræt af Vittorio Emanuele III – kejser af Abessinien. Frimærkerne er forsynet med vandmærke 1 fra Italien.

Ill. 15

Området blev slået sammen med Eritrea og italiensk Somalia i 1938 til Africa Orientale Italiana.

Africa Orientale Italiana

Eritrea, Italiensk Somalia og Etiopien dannede i februar 1938 Africa Orientale Italiana. Området blev i 1942 besat af Storbritannien.

De første frimærker for området udkom 7. februar 1938. I alt udkom der 33 frimærker denne dag fordelt på 22 frimærker inklusive 2 ekspresmærker og 11 luftpost frimærker. Yderligere 2 ekspresmærker og serie i anledning af 2000 året for kejser Augustus fødsel udkom senere i 1938. I 1940 udkom serie i anledning af koloniudstilling i Napoli inden der i 1941 udkom serie til markering af det tysk-italienske våbenbroderskab. Våbenbroderskabs serien kom ikke til anvendelse da frimærkerne aldrig ankom til Afrika på grund af krigen.

Alle udgaver for området har vandmærke 1. Der er ingen sammenfaldende motiver med Italien. I 1941 udkom 13 portomærker. Portomærkerne er overtryk A.O.I på italienske portomærker.

Ill. 16 - Værdier fra 1. serie. Almindeligt frimærke, luftpost og ekspresmærke samt motiv fra tysk-italiensk våbenbroderskab

I 1941/1942 blev området besat af briterne. Etiopien blev atter selvstændig. Eritrea og italiensk Somalia forblev under britisk kontrol. Der er 2 ikke udgivne serier med overtryk BRITISH OCCUPATION. Den ene på Africa Orientale Italiana udgaven fra 1938. Den anden serie overtryk på stemplermærker fra området.

LIBYEN

Libyen var italiensk koloni fra 1912 til 1943. Efter den italiensk-tyrkiske krig 1911 til 1912 overtog Italien kontrollen med de hidtidige tyrkiske kolonier i Nordafrika, Tripolitania og Cirenaica. Italienerne ændrede navnet til det gamle græske navn Libia.

Der var allerede i 1901 og 1911 udgivet italienske frimærker ved det italienske udlandspostkontor i Bengasi (Cirenaica). Et frimærke hvert af årene med overtryk BENGASI og værdien 1 piastra.

I 1909 udkom en serie på 12 værdier ved det italienske udlandspostkontor i Tripoli (Tripolitania). Overtryk Tripoli di Barberia på de små centesimi udgaver og TRIPOLI DE BARBERIA på de store lire og ekspres udgaver.

Libia

I perioden fra 1912 til 1921 udkom italienske frimærker med overtryk Libia.

Ill. 17

I 1921 kom den første serie med motiver fra det antikke Libyen. Landebetegnelse LIBIA COLONIE ITALIANE POSTE eller COLONIE ITALIANE POSTE LIBIA. Det blev den gennemgående dagligserie for området. Fra 1924 og frem til 1931 udkom flere udgaver. Fra 1924 er værdierne med 2 forskellige takninger. I 1937 sluttede serien med 5 og 10 lire udgaver.

Fra 1936 til 1941 udkom endelige udgaver med lokale motiver samt 3 serier med overtryk LIBIA på frimærker udgivet i Tripolitania og Cirenaica.

Ill. 18

Som i andre italienske kolonier udkom der også flere ekspresmærker. Egne udgaver og overtryk på italienske udgaver.

Der blev også udgivet gebyrmærker, pakkeportomærker, portomærker og avisportomærke for området. Som altid overtryk på de italienske udgaver.

Ill. 19

Fra 1923 blev der tillige udgivet særfrimærker med betegnelsen Cirenaica og Tripolitania.

Cirenaica

Der blev udgivet særfrimærker for Cirenaica 1923 til 1934. Cirenaica omfattede den østlige del af det nuværende Libyen med hovedbyen Bengasi. Det startede med overtryk CIRENAICA på italienske frimærker, et par fællesserier for kolonierne, italienske udgaver i ændrede farver med betegnelsen CIRENAICA for at slutte med nogle egne, primært luftpost udgaver. Sidste udgave udkom i december 1934 i anledning af postflyruten Rom-Tobruk-Masaua-Mogadischu og Kong Vittorio Emanuele III's besøg. I tilslutning til udgaven udkom et tjenestemærke. Det eneste tjenestemærke for området.

Ill. 20 - 1933 Graf Zeppelin i Italien, flyvning Rom-Chicago, flyvning Rom-Buenos Aires og kongens besøg i Italiensk Somalia 1934

Der udkom postanvisningsmærker. Igen overtryk på italienske udgaver. Der er ingen porto eller pakkeporto udgivelser. Der er anvendt porto og pakkeportomærker fra Libia.

Fra 1943 var Libyen besat af britiske og franske tropper. Området blev opdelt i Tripolitania, Fezzan, Ghadamés og Cirinaica.

Frem til områdets selvstændighed i 1949 anvendte man frimærker med overtryk M. E. F. på britiske frimærker.

Tripolitania

Der blev udgivet særfrimærker for Tripolitania 1923 til 1938. Området omfattede den vestlige del med hovedbyen Tripoli. Udgivelser indtil 1926 var italienske frimærker med overtryk TRIPOLITANIA. Fra 1927 udkom endelige frimærker, med lokale motiver og enkelte italienske udgaver i anden farve med overtryk TRIPOLITANIA. En stor del af udgivelserne i anledning af de årlige handelsmesser i Tripoli samt flere luftpostudgaver. Udgivelser i forbindelse med handelsmesser omfatter 13 serier fra Tripolitania og Libyen. Der udkom et tjenestemærke i december 1934 i anledning af flyruten Rom-Tobruk-Massau-Mogadiscio, og besøg af kong Vittorio Emanuel III.

Ill. 21 - Handelsmesse i Tripoli 1927, 1932, 1937 (Libyen) og 1938.

Ill. 22 - Postkort til Tyskland fra april 1932 med frimærker fra Libyen og Tripolitania

Der udkom 1 gebyrmærke og en serie med postanvisningsmærker. Som altid overtryk på italienske mærker. Udgivelser fra Libia blev benyttet til pakkeporto og portomærker.

Fra 1943 var Libyen besat af britiske og franske tropper. Området blev opdelt i Tripolitania, Fezzan, Ghadamés og Cirinaica.

Tripolitania var besat af briterne. De anvendte i starten britiske frimærker med overtryk M.E.F. I 1948 udkom overtryk B. M. A. TRIPOTANIA på britiske frimærker. I 1950 blev overtryk-

ket ændret til B. A. TRIPOLITANIA, som udkom i 1951 med kortere afstand mellem B og A.

Franskmændene besatte området Fezzan, som omfattede den sydvestlige del af Libyen. Der udkom frimærker i 1943 med overtryk FEZZAN Occupation Francaise på libyske dagligsefrimærker. I 1946 udkom der frimærker med betegnelse FEZZAN-GHADAMES – Territorie Militaire. I 1949 blev en del af Fezzan udskilt med betegnelsen Ghadamés. I den anledning udkom 10 værdier for området.

Afslutning

I de italienske kolonier udkom omkring 1750 hovednumre fordelt på 1225 frimærker og ekspresmærker, 5 tjenestemærker, 300 portomærker, pakkeporto mv. og 220 frimærker udgivet af besættelsestropper (Michel numre). Der har ikke været et postalt behov for alle de frimærker, men de har tjent politiske formål og reklame for kolonimagten Italien.

Kilder:

Michel Nordafrika 2021/bind 4.1

Sassone – kolonidelen

Diverse artikler på nettet

Egne frimærker og forsendelser

Roskilde Mønt- & Frimærkehandel ApS

Se vores webshop på:

www.roskildeonline.com

Algade 28 • 4000 Roskilde • Tlf. 4636 7419
roskildefrimont@hotmail.com